

## Kulturutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 § i lagen om fritt bildningsarbete**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 § i lagen om fritt bildningsarbete (RP 113/2021 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- undervisningsråd Annika Bussman, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringsråd Kirsi Lamberg, undervisnings- och kulturministeriet
- specialsakkunnig Päivi Väisänen-Haapanen, Finlands Kommunförbund
- ordförande Moa Thors, Bildningsalliansen rf
- ordförande Sannasirkku Autio, Medborgarinstitutens förbund MiF
- verksamhetsledare Minna Nieminen, Finlands Folkhögskolförening rf
- ordförande Björn Wallén, Fritt Bildningsarbete rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Utbildningsstyrelsen
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om fritt bildningsarbete ändras så att statsandelsfinansieringen för utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare avskiljs till en separat helhet i finansieringssystemet för fritt bildningsarbete.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

## Betänkande KuUB 9/2021 rd

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Enligt lagförslaget i propositionen ska statsandelsfinansieringen för utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare avskiljas till en separat helhet i finansieringssystemet för fritt bildningsarbete. Utskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker lagförslaget med en teknisk korrigerings.

I 9 § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) föreskrivs det om statsandelens belopp. Enligt paragrafens 1 mom. beviljas huvudmän för folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet statsandel till 57 procent samt huvudmän för studiecentraler och idrottsutbildningscenter statsandel till 65 procent av den kalkylerade statsandelsgrunden. Enligt bestämmelsen beviljas huvudmän för folkhögskolor, studiecentraler, medborgarinstitut eller sommaruniversitet statsandel till 100 procent när det gäller utbildning för invandrare som godkänts i en sådan integrationsplan för den studerande som avses i 11 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) eller som avses i 5 § 2 mom. i läropliktslagen (1214/2020).

Läroanstalterna inom det fria bildningsarbetet har lång erfarenhet av att genomföra utbildning som svarar mot invandrares behov. Utbildningsmodellen enligt integrationsplanen för det fria bildningsarbetet har gett invandrarna mångsidigare möjligheter att studera läs- och skrivkunskap och bidragit till att stödja deras vägar till utbildning och arbetsliv och på så sätt skapat möjligheter för dem att få fäste i det finländska samhället. Ett centralt innehåll i utbildningen är studier i läs- och skrivkunskap och i finska eller svenska samt annat innehåll enligt syftena med lagen om främjande av integration. Utskottet konstaterar att tillräckliga språkkunskaper skapar förutsättningar för en smidig utbildningsväg.

Sådan utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare ingår för närvarande i det samlade finansieringssystemet för det fria bildningsarbetet. Antalet genomförda prestationer inom utbildningen för invandrare och annan utbildning inom det fria bildningsarbetet är således bundna till varandra. Om det årligen fastställda antalet prestationer för en läroanstalt överskrider, beaktas i finansieringen av läroanstalten endast de prestationer som motsvarar antalet fastställda prestationer. Då riktas de prestationsnedskärningar som beror på att prestationerna överskridits i samma förhållande till all utbildning som läroanstalten ordnar. I och med att finansieringen av invandrarutbildningen i fortsättningen blir en separat helhet upphör denna utbildning att vara beroende av prestationsutfallet för annan utbildning inom det fria bildningsarbetet. Lagändringen skapar klarhet i finansieringssystemet för det fria bildningsarbetet och är således välkommen.

För att finansieringen av utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare ska kunna bilda en separat helhet behövs enligt de beräkningar som gjorts sammanlagt 11,8 miljoner euro i statsandelsfinansiering, för att antalet prestationer som anvisats för denna utbildning inte ska minska jämfört med nuläget. I planen för de offentliga finanserna 2022—2025 anvisas ett årligt tillägg på fem miljoner euro för integrationsutbildning för invandrare inom det fria bildningsarbetet. Finansieringsbeloppet för utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare blir 11,83 miljoner euro, när det till de knappa 5 miljoner euro som reserverats för den utbildningen i enlighet med rambeslutet läggs 5 miljoner euro och knappa 2 miljoner euro överförs till statsandelssystemet från statsunderstöden, dvs. från studiesedelsunderstödet för ungdomsgarantin för invandrare.

## Betänkande KuUB 9/2021 rd

Enligt regeringens proposition finns det i och med ändringarna årligen finansiering för integrationsutbildning för invandrare som täcker cirka 4 000 studerandes behov. Kulturutskottet konstaterar att de föreslagna ändringarna ger bättre förutsägbarhet i läroanstalternas verksamhet och finansiering inom det fria bildningsarbetet. Ändringarna gör det möjligt att planera ett långsiktigt utbildningsutbud också för andra utbildningar inom det fria bildningsarbetet. Utskottet anser att tilläggsfinansieringen bättre än för närvarande möjliggör full finansiering av utbildningsprestationerna.

Trots de föreslagna ökningarna är anslaget för integrationsutbildning för invandrare fortfarande i minsta laget. Sakkunniga lyfte till exempel fram problemen med priset per enhet för den av medborgarinstituten ordnade utbildningen i läskunnighet för invandrare (UMAKO). De sakkunniga hade också mer allmänt synpunkter på att anslaget för de utbildningar som godkänts i integrationsplanen fortfarande är otillräckligt för att alla utbildningsbehov ska kunna tillgodoses. Kulturutskottet anser det vara viktigt att under de kommande åren följa upp och utvärdera om finansieringen av den utbildning som godkänts i integrationsplanen är tillräcklig.

Den nu aktuella propositionen gäller finansieringen av utbildning som godkänts i en integrationsplan för invandrare. Kulturutskottet anser att det är viktigt att man också svarar på utbildningsbehoven hos de invandrare som överskridit integrationstiden och att man kan trygga deras möjligheter att delta i integrationsfrämjande utbildning. Utskottet anser att man i fortsättningen även bör utvärdera hur finansieringen av de utbildningar som riktas till invandrare som inte har en integrationsplan har etablerats och om finansieringen är tillräcklig.

Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att integrationsutbildningens genomslag bör följas upp och utvärderas regelbundet och att behövliga åtgärder bör vidtas utifrån bedömningen.

## DETALJMOTIVERING

**10 §. Fastställande av antalet prestationer som ska användas vid beräkning av statsandelen.** I den föreslagna 10 § ingår en bestämmelse där det sägs att ”Därtill fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor och undervisningstimmar av ovannämnda studerandeveckor och undervisningstimmar för vilka statsandel beviljas till 100 procent enligt 9 § 5 mom.”. Eftersom det momentet föreskriver om utbildning som ordnas av folkhögskolor och eftersom studerandeveckor och inte undervisningstimmar används som prestationer för folkhögskolor, föreslår kulturutskottet att hänvisningen till undervisningstimmar stryks i bestämmelsen.

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 113/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

## Betänkande KuUB 9/2021 rd

### *Utskottets ändringsförslag*

## Lag

### om ändring av 10 § i lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1219/2020, som följer:

#### 10 §

#### *Fastställande av antalet prestationer som ska användas vid beräkning av statsandelen*

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. Därtill fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor ~~och undervisningstimmar~~ av ovannämnda studerandeveckor ~~och undervisningstimmar~~ för vilka statsandel beviljas till 100 procent enligt 9 § 5 mom. Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor och undervisningstimmar för vilka statsandel beviljas till 100 procent enligt 9 § 1 mom. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 20 .

\_\_\_\_\_

## **Betänkande KuUB 9/2021 rd**

Helsingfors 7.10.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml  
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd  
medlem Marko Asell sd  
medlem Jukka Gustafsson sd  
medlem Veronika Honkasalo vänst  
medlem Kaisa Juuso saf  
medlem Emma Kari gröna  
medlem Hilikka Kemppi cent  
medlem Anneli Kiljunen sd  
medlem Mikko Kinnunen cent  
medlem Pasi Kivisaari cent  
medlem Ari Koponen saf  
medlem Mikko Ollikainen sv  
medlem Pirkka-Pekka Petelius gröna  
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.